

Силен старт за нашите деца: Въвеждане на Национална рамка за качество на образованието и грижите в ранна детска възраст в България (REFORM/SC2020/059)

D12a. Информационен лист

Цели

Реформата на образованието и грижите в ранна детска възраст (ОГРДВ) в България беше подкрепена от Европейския съюз в периода от юли 2020 г. до ноември 2022 г. чрез Програмата за подкрепа на структурните реформи. Като част от тази програма Европейската комисия предостави техническа помощ за разработването на Национална рамка за качество на образованието и грижите в ранна детска възраст (ОГРДВ). Рамката включва набор от индикатори за наблюдение и оценка на качеството на ОГРДВ и ще подпомогне самооценката на институциите, предоставящи ОГРДВ. В рамките на проекта бяха преследвани следните резултати:

1. По-добро разбиране от българските институции как могат да подобрят качеството на образованието и грижите в ранна детска възраст чрез преглед на моделите на управление, както и чрез разработване и предоставяне на ефективни инструменти и съгласуване на съответните политики.
2. Разработена Национална рамка за качество на образованието и грижите в ранна детска възраст с набор от свързани индикатори и референтни показатели, основаващи се на Европейската рамка за качество на ОГРДВ, но и съобразени с българския контекст след широк консултативен процес.
3. Рамка за качество, индикатори и референтни показатели, пилотно приложени в избрани институции, предоставящи ОГРДВ, и популяризирани сред широка аудитория от заинтересовани страни. Разработен план за действие за прилагане на инструментите, препоръки за система за оценка и наблюдение на качеството, както и за привеждането му в съответствие с реформите в съответните области на политиката.

Методика

Този проект беше реализиран в **три отделни, но допълващи се фази**:

По време на **първата фаза** на проекта се подобри разбирането на българските институции как могат да повишат качеството на образованието и грижите в ранна детска възраст. Националният анализ на предоставянето на ОГРДВ беше допълнен с аналитични сравнения на европейско ниво. Обменът на опит с партньори от европейските заинтересовани страни и експерти в областта на политиката позволиха да бъдат преразгледани съществуващите начини на управление и предоставяне на ОГРДВ, както и ефективните инструменти за осигуряване на неговото качество. Тази дейност също така повиши разбирането сред отговорните институции относно възможностите и моделите за съгласуване на съответните политики с оглед постигане на очакваните резултати.

Във **втората фаза** беше създаден проект на Национална рамка за качество (НРК) за образование и грижи в ранна детска възраст. Въз основа на целите на проекта и поуките, извлечени от неговата първа фаза, беше изготвен първоначален вариант на рамката. Настоящото предложение за рамка се основава на Европейската рамка за качество и е съобразено с българския контекст, съвместно създаден със заинтересованите страни след широк процес на консултации. Проектът на рамка съдържа набор от свързани индикатори.

В **третата фаза** проектът на Национална рамка за качество бе пилотиран в 10 институции, предоставящи ОГРДВ, представляващи различни географски региони и различни видове (самостоятелни ясли, детски градини - със и без яслени групи, в т.ч. частна, училище). Обратната връзка от пилотното прилагане спомогна за усъвършенстването на проекта на Националната рамка за качество и за изготвянето на окончателно предложение, което беше представено и обсъдено в рамките на заключителна конференция, проведена се в София.

Резултати

- ✓ Направен **преглед** на нормативната рамка и практиките в ОГРДВ в България и сравнителен доклад след **партньорско обучение за добри практики** в европейския контекст с активното участие на професионалисти и експерти и със съответните заинтересовани страни в българската система. Тези два доклада, разработени въз основа на Европейската рамка за качество и нейните пет измерения за качество, по-късно повлияха изготвянето на първоначалния проект на Национална рамка за качество на ОГРДВ в България.
- ✓ Създаден **проект на Национална рамка за качество** на образованието и грижите в ранна детска възраст в България заедно с предложение за съответни индикатори. Тези инструменти се основават на Европейската рамка за качество, но са съобразени с българския контекст след широк консултативен процес.
- ✓ **Успешно пилотиран проектът за Национална рамка за качество** във всички видове институции, предоставящи ОГРДВ в различни региони и населени места в страната. Извлечените поуки от това пилотно прилагане са обобщени в **доклад за оценка** след пилотирането и са отразени в дизайна на рамката за качество.
- ✓ Проведена **дискусия по въпроса за осигуряване на качеството в ОГРДВ** в България сред най-важните заинтересовани страни. Министерството на образованието и науката участва активно в тези дискусии. По време на този процес българските институции разбраха как могат да повишат качеството на образованието и грижите в ранна детска възраст.
- ✓ Проведена **заклучителна конференция** пред широка аудитория от заинтересовани страни **за популяризиране на преработения вариант на Национална рамка за качество на ОГРДВ**, нейните индикатори и цели.
- ✓ Разработено е **Предложение за план за действие** с препоръки за прилагане на рамката, включително насоки за това как да се създаде система за наблюдение и оценка за осигуряване на качеството в ОГРДВ.

Препоръки

1. Разработване и популяризиране на **визия** за висококачествено ОГРДВ, която се основава на правата и нуждите на децата и семействата, както и на Националната рамка за качество.
2. Изграждане на **единна система за ОГРДВ**, която да обхваща всички деца от раждането до постъпването им в училище.
3. Укрепване на ролята и отговорностите на **родителите** във всички институции, предоставящи ОГРДВ.
4. Въвеждане на добре обезпечена система за **наблюдение и оценка**, изградена въз основа на индикатори за измерване на качеството на предоставяните услуги за ОГРДВ на ниво детска институция, на общинско, регионално и национално равнище.
5. Повишаване на **капацитета и осведомеността** в страната относно важността на висококачественото предоставяне на ОГРДВ въз основа на Националната рамка за качество.
6. Създаване на **обществено достъпни доклади**, които на разбираем език описват качеството на ОГРДВ на институционално, общинско, регионално и национално равнище.